

**Verslag bijeenkomst:
'DOORDECENTRALISATIE EN VASTGOEDORGANISATIE IN BREDER PERSPECTIEF'**

Wanneer: Woensdag 10 oktober 2012 (van 9.00 tot 14.00 uur).

Waar: MFA De Ster, Nijmegen.

Initiator: Gemeente Nijmegen in samenwerking met Bouwstenen.

Spreekers: Hannie Kunst, wethouder gemeente Nijmegen / Kete Kervezee, voorzitter PO-Raad / Gjalt Jellesma van BOink / Gertjan van Midden van de PO-Raad / Siewert Pilon van de VNG / Arnoud Vlak, lector maatschappelijk vastgoed.

Gespreksleider: Ingrid de Moel van Bouwstenen.

Deelsessies: Henk Peereboom, beleidsmedewerker onderwijs gemeente Nijmegen / Toine Janssen, lid College van Bestuur van Conexus / Rob Hoogzaad, projectleider doordecentralisatie PO/SO van de gemeente Breda / Frank van Esch, namens de gezamenlijke schoolbesturen primair onderwijs / Herman Jansen, lid kerndirectie (CFO) bij PCC Alkmaar / Seakle Satter, deskundig op het gebied van onderwijshuisvesting / Eppie Fokkema en Mieke Hanemaaijer van Atrivé / Harry van Hal van Optimus / Jeroen Tazelaar van Twijnstra Gudde.

COMPLEXE MATERIE

Het thema van de dag is 'hot' blijkt uit de grote opkomst op 10 oktober in Nijmegen. Meer dan 100 mensen zijn naar De Ster gekomen om kennis en ervaring met elkaar te delen. *'Deze ochtend is zinvol voor de grote lijnen,' zegt Ed Peters, bestuursadviseur van de gemeente Nijmegen. 'Daar moet je mee beginnen. Daarna zoom je in op je eigen situatie. Die is per gemeente en onderwijsinstelling anders. Doordecentralisatie verlangt maatwerk en een hechte en transparante samenwerking tussen de partijen. Om iets te kunnen met doordecentraliseren heb je eerst een gedragen visie op de inhoud van het vraagstuk nodig.'* En dat vraagstuk is complex, verwoordt ook **Ingrid de Moel van Bouwstenen**.

INLEIDERS

Gastvrouw van de bijeenkomst is **Hannie Kunst, wethouder gemeente Nijmegen**. *'Met doordecentralisatie heb ik een goede ervaring. Het is een volwassen organisatievorm. Door scholen verantwoordelijkheid te geven, maak je scholen kostenbewuster en gaan ze bijvoorbeeld investeren in onder meer duurzaamheid. Als gemeente kun je door de samenwerking laten zien dat je meer doet dan alleen maar stenen leveren. Ik zeg erbij: het is een zoektocht. Je moet als gemeente verantwoordelijkheden los durven te laten. Anderzijds moeten scholen leren af te raken van hun hang naar subsidie. Dure of te grote scholen horen niet in dit plaatje thuis.'*

Kete Kervezee, voorzitter PO-Raad, neemt de microfoon over: *‘Onze eerste verantwoordelijkheid is hoogwaardig onderwijs. Daarbij is het schoolgebouw essentieel. Het gebouw is ook een belangrijke motor in de wijk. Kinderen ontwikkelen hier hun talent en sociale vaardigheden en moeten zich kunnen bewegen in en rondom het gebouw. Het gebouw is er om talent te maximaliseren. En daar horen ook kinderopvang, ouders en jeugdzorg bij. We hebben het in Nederland over onderwijsgebouwen met een gemiddelde leeftijd van 35 jaar. Het is daarbij altijd de vraag of renovatie iets oplevert dat de kosten waard is. Die keuze hangt ook af van de eerder genoemde partijen die je bij het schoolgebouw kunt betrekken. Laten we het vooral samen doen. Hiermee doe ik ook een oproep aan pensioenfondsen. Laat die ook over de brug komen!’*

Een toehoorder uit de zaal vult aan: *‘Een gebouw moet toch minstens vijftig jaar mee kunnen gaan. Dat kan niet op de manier waarop ze nu gebouwd worden. Vaak zitten alleen de bouwer en de architect aan tafel. Maar scholen moeten ook gebouwd worden met mensen die er op een andere manier verstand van hebben.’*

VRAAGGESPREK

Ingrid de Moel vervolgt het programma met een vraaggesprek met vier sprekers die doordecentralisatie en de vastgoedorganisatie belichten vanuit verschillende invalshoeken.

Gjalt Jellesma van BOink: *‘Voor ouders is het gebouw wel degelijk relevant. Maar het gaat vooral ook om de locatie. Ouders willen hun kind dicht bij huis op school. Er is nu te weinig professionaliteit in de onderwijshuisvesting. Ik zou de zaal willen meegeven die op te zoeken.’*

Gertjan van Midden van de PO-Raad: *‘Doordecentralisatie vraagt veel kennis van zaken. Daarin kunnen we elkaar helpen. Het gaat over totaal andere vaardigheden dan schoolbesturen in huis hebben. Wel wil ik waarschuwen; Doordecentralisatie moet geen bezuinigingsinstrument zijn: dat is een verkeerd uitgangspunt. Dan zitten we hier over tien jaar weer. Om doordecentralisatie te laten slagen, moeten gemeenten en schoolbesturen in ieder geval gelijkwaardige partners zijn.’*

Siewert Pilon van de VNG: *‘Gemeenten hebben in principe geen vastgoed nodig, maar het is wel handig. Wie betaalt, bepaalt. Dat is waar het vaak om draait. Maar eigenlijk moet het daar niet om gaan. De gemeente is verantwoordelijk voor het sociale domein, maar waarom zouden die vastgoedbeheerder moeten zijn? Het gaat niet om het systeem, maar of je met elkaar de verantwoordelijkheid voelt en neemt.’*

Arnoud Vlak, lector Maatschappelijk Vastgoed Hogeschool Rotterdam: *‘Wie bepaalt en betaalt, loopt nu eenmaal een risico. Voor doordecentralisatie moet je vertrouwen aan het middenveld geven, op de plek waar de verantwoordelijkheid ook gedragen KAN worden. De rollen moeten duidelijk zijn. Is dat onduidelijk of een spinnenweb, dan krijg je niets van de grond. Gemeenten en scholen hanteren uitgangspunten die afwijken van wat in de vastgoedsector gebruikelijk is. Dat maakt het voor andere partijen moeilijk in te stappen en met oplossingen te komen.’*

SESSIES

Na dit plenaire deel kiezen de deelnemers uit vier sessies. Drie daarvan behandelen ervaringen met doordecentralisatie in respectievelijk Nijmegen, Breda en Alkmaar. Een vierde sessie gaat over succes en faalfactoren van doordecentralisatie. In de vijfde sessie wordt door de deelnemers zelf gezocht naar alternatieve organisatiemogelijkheden. De sheets van deze sessies zijn bijgevoegd.

VERVOLG PLENAIRE DEEL

Na de sessies komen de deelnemers weer samen voor een korte samenvatting van de ochtend. Reacties uit de zaal: *'Er komt nog steeds veel geld binnen voor maatschappelijk vastgoed. Het is zaak om prioriteiten te stellen. Bij onderwijshuisvesting leeft de urgentie voor gezonde en frisse gebouwen.'*

'Een goede crisis is nooit weg. Dat verandert de rollen in de markt: traditionele partijen trekken zich terug. Dat schept kansen voor nieuwe organisatievormen. Maar er is weerstand om alle marktpartijen te betrekken bij besluitvorming. Partijen die juist goed mee kunnen denken, waaronder projectontwikkelaars, bouwbedrijven en beleggingsmaatschappijen.'

'Niet alleen gemeenten hoeven bij te dragen aan kosten. Ook scholen hebben geld. Vaak kunnen ze zo'n 20% aan kosten bijdragen. Over dergelijke zaken zouden gemeenten en schoolbesturen transparant moeten zijn.'

'Mijn school maakt deel uit van een dorp. Om die reden spreekt vooral een coöperatie mij aan. Ik wil weten met welke partijen ik om de tafel kan gaan zitten.'

'Essentieel voor het welslagen van doordecentralisatie, is de relatie tussen gemeente en schoolbestuur.'

'Na deze ochtend weet ik nog niet of doordecentralisatie wel de oplossing is. Maar ik weet nu dat het zelfs mogelijk is om doordecentralisatie af te dwingen. Het is zinvol om over de schutting te kijken, van elkaar te leren.'

AFSLUITING

Ingrid de Moel sluit de bijeenkomst af met een uitnodiging aan de deelnemers om op 7 november 2012, tijdens de agendabijeenkomst van Bouwstenen, over het onderwerp door te praten. Op het evaluatieformulier kon worden aangegeven of er behoefte is aan een voortzetting van deze middag in Bouwstenenverband.

Verslag bijeenkomst Doordecentralisatie in breder perspectief, Bouwstenen 10 oktober 2012